

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quòd legem tulit Constantinus qua profeßis virginitatem, lus condendi
testamentum conceßit, clericis verò contributionum immunitatem. Capvt
IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

ad rem diuinam faciendam designatos. Legem etiam tulit, ut tum die dominico (quem Hebræi appellant primum diem hebdomadæ, Græci autem solis nomine nuncupant) tum die Veneris omnes à iudicijs dandis, & alijs obeundis negocijs vacarent, precibusque & obtestationibus deum colerent. Diem autem Dominicum veneratus est utpote in quo Christus resurrexerit à mortuis: diem verò Veneris, utpote in quo cruci suffixus fuerit. Nam sanctæ cruci plurimum tribuit honoris, tum propter subsidia in bello cōtra hostes gerendo ex eius virtute sibi allata, tum propter diuinā sibi de ea oblatam visionem. Postremò supplicium crucis à Romanis olim maleficis decretum, lege sustulit: quinetiam suam imaginem, seu in numis expressam, seu depictam in tabulis, iussit semper hoc quoque diuino signo inscribi confignariq;: Cuius rei etiam adhuc testimonio sunt imagines eius hac figura descriptæ. Et quanquam in omnibus rebus, quas moliebatur, diuinum cultum impensè curabat, in legibus tamen condendis vel maximè. Qua causā inductus, intēperantes & libidinosos concubitus antea minimè vitiosos coercuit: quemadmodum ex legibus de illis litis, si cui sit curæ istud cognoscere, facile potest intelligi. Mihi enim in præsentia ad illud accuratè persequendum non satis opportunum tempus videtur suppetere. At leges cum ad honorem religionis Christianæ, tum ad eius confirmationem ab eo præter eas, quas iam commemorauimus, promulgatas persensere necesse habeo: quippe cum videantur cum historia ecclesiastica imprimis cohærere. Hinc igitur exordium capiam.

Quòd legem tulit Constantinus qua professis virginitatem, Ius condendi testamentum concessit, clericis verò contributionum immunitatem.

CAPVT IX.

Vetus erat apud Romanos lex, quæ vetuit cælibes, si annum ætatis vigesimum quintum præterissent, paribus cum his, qui nuptias contraxissent, priuilegijs frui: iussitque præter alia multa, etiam ut nihil commodi, etiā si

B 3 genere

SOZOMENI HISTOR.

No
im
pre
 genere proximi essent, ex testamento suorū caperent. Quin etiam eos, qui nullos habebant liberos, dimidiata parte bonorum, quæ erant reliqua, multauit. Hæc lex à veteribus Romanis sancita fuit, eo cōsilio, vt nō urbem Romam solum, verū etiam cæteram suam ditionem hominum multitudine compleret: quandoquidem haud longo tempore ante legem latam quàm plurimos bellis intestinis ac ciuilibus amiserant. Quare imperator, cum videret eos, qui & virginitatem excolere, & sine liberis esse propter Dei amorem in animum induxissent, hac de causa in deteriore esse conditione, stultum planè censuit, vt homines suum genus sua ipsorum sollicitudine ac studio augere conarentur, præsertim cum natura semper secundum diuinam moderationem humano generi tum interitum afferat, tum incrementum. Itaque legem plebi promulgauit, quæ iubebat vt tum cælibes, tum liberis carentes, pari iure cum cæteris omnibus fruerentur: imò verò etiam decreuit, vt qui castimonix & virginitati se consecrassent, priuilegio quodam præ cæteris donarentur: deditque tum masculis tum foeminis potestatem, etiam si adhuc impuberes essent, testamenta contra consuetudinem communiter in republ. Romana obseruatam, faciendi. Nam illam rectissimam omnium reuera voluntatem censuit, diuinum numen semper colere, & piū vitæ genus exercere. Siquidem ob hanc causam veteres quoque Romani lege sanciuerūt, vt virgines vestales etiā ad sextum ætatis annum testamentum componerent. Illud porrò est planè maximū reuerentia imperatoris erga religionem argumentum, quod Clericos vbiq; per legē ob eam rem cōditam immunitate donari voluit: quodque illis, qui erant in iudicium vocati, dedit potestatem, si modo animum inducerent magistratus ciuiles reijcere, ad episcoporū iudicium prouocandi: atque eorū sententiā ratam esse, & aliorum iudicum sententijs plus habere auctoritatis, tanquā ab ipso imperatore prolatā statuit. Quin etiam iussit, vt magistratus res iudicatas re ipsa exequerentur, militesque eorum voluntati inferuirent: præterea, vt conciliorum decisiones firmæ & immutabiles existerent.

Atque mihi in hunc sermonem ingresso operæ pretium videtur, eas quoque leges hoc loco recensere, quæ ad vtili-

utilitatem eorum, qui sunt in ecclesiis libertate donati, constitutę sunt. Nam cum partim præ exquisita quadam legum obseruatione, partim præ possessoribus, qui inuiti eos dimiserunt, permagna esset difficultas in maiore libertate acquirenda, quam Romani, ciuitate donari appellant, tres tulit leges, quibus dicereuit, vt omnes qui in ecclesijs essent testimonio Sacerdotũ libertate donati, in remp. Romanam ascriberentur. Huius pij instituti satis clara etiam hac nostra ætate extant indicia: quippe consuetudo adhuc tenetur, vt leges de eo sancitę, in principio tabularum de manumissionibus scribantur. Atque hæc sunt leges à Constantino promulgatę: qui quidem omnę curam & cogitationem ad Christianam religionem ornandam contulit.

De eximijs qui adhuc in vita manebant confessoribus.

CAP. X.

ERat porrò hæc religio tum sua ipsius vi, tum propter virtutem eorum, qui id temporis eam excolebant, satis gloriosa. Nam cum alij multi boni Christiani tũc quidem vixere, tum quàm plurimi confessores, persecutionis tempestatibus iam nuper sedatis, fuere superstites, ecclesijsque permultum ornamenti attulere: Vt Osius episcopus Cordubę: vt Amphio Epiphanię, vrbs Cilicię episcopus: vt Maximus, qui post Macarium, Hierosolomitana rexerit ecclesiam: vt Paphnutius Aegyptius: per quem fertur Deum quàm plurima edidisse miracula, profligasse dæmones, eique variorum morborum sanandorum facultatem dedisse. Iste Paphnutius, & Maximus ille, de quo dixi modò, erant ex illorum confessorum numero, quos tyrannus Maximinus ad metalla, cum oculos eorum dextros effodisset, sinistrorumque pedum flexus eneruasset, condemnauit.

De sancto Spiridione & eius modestia & tranquillitate.

CAP. XI.

B 4

Eisdem